

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра бухгалтерського обліку та аудиту
(найменування кафедри)

РЕФЕРАТ
кваліфікаційної роботи
на здобуття освітнього ступеня магістра
зі спеціальності 071 «Облік та оподаткування»
(шифр та найменування спеціальності)
за магістерською програмою професійного спрямування
«Облік, аудит і оподаткування підприємницької діяльності»
(назва магістерської програми)

на тему: «Облік і контроль витрат операційної діяльності та
калькулювання собівартості послуг на прикладі ТОВ «ПРАЙМ-НЕТ»».
(назва теми)

Виконавець:

студентка групи М-1 факультету ЦЗФН
Луб Марина Леонідівна
(прізвище, ім'я, по батькові)

/підпис/

Науковий керівник:

Д.е.н., проф.
(науковий ступінь, вчене звання)
Лоханова Наталія Олексіївна
(прізвище, ім'я, по батькові)

/підпис/

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність теми Об'єктивні процеси розвитку економічної системи призвели до того, що останнім часом в Україні приділяється все більше уваги сектору телекомунікацій, що сьогодні є основою нової економіки на Заході й одним із найперспективніших і швидко зростаючих сегментів вітчизняної економіки.

Розвиток сучасних економічних систем має місце в умовах постійної активізації процесів глобалізації. Масштаб, характер, структура, якісні і кількісні параметри включення національних економічних систем у ці процеси сьогодні вже асоціюються з «Ринок телекомунікацій, його форми та властивості» об'єктивними показниками розвитку сучасних держав, ключовими детермінантами їхнього майбутнього.

З урахуванням виняткової ролі інформації у визначенні перспектив розвитку держави, очевидною є потреба в ефективному регулюванні сфери інформаційно-телекомунікаційного сектору країни задля його подальшого розвитку та зростання. Особливо важливою є ситуація для України. Телекомунікації — є найсучаснішим, різноманітним і швидко зростаючим сектором економіки будь-якої країни, в тому числі і України. Телекомунікації — це процес, фундаментальний засіб для досягнення різних цілей. В економічному світі телекомунікації слугують для розповсюдження інформації серед постачальників, споживачів, дослідників, аналітиків, законодавців, регуляторів тощо. Вони присутні у всіх процесах економічного виробництва і є невід'ємною складовою практично будь-якої сучасної бізнес-діяльності, метою якої є продукування товарів та послуг для споживачів. У соціальному середовищі телекомунікації є засобом для інформування, розваг та обміну досвідом. Телекомунікаційні мережі та послуги дозволяють здійснювати всі ці дії на великих відстанях та серед широкого кола користувачів. Результат роботи телекомунікаційного підприємства залежить від вірно вибраної системи управління, правильного формування собівартості, що буде забезпечувати конкурентоспроможність. В сучасних умовах від якісної управлінської системи залежать результати роботи підприємства, така система забезпечує економічну самостійність підприємства, його стійке фінансове становище на ринку. Більш вимогливе ставлення до питань прибутковості суб'єктів господарювання притаманне ринковій орієнтації економіки, саме тому важко переоцінити те значення, що має інформація про виробничі витрати для діяльності підприємства.

Мета дослідження вивчення теоретичних засад із формування витрат підприємства задля удосконалення механізму управління витратами, а також розробка практичних рекомендацій щодо їх вдосконалення на підприємстві ТОВ «ПРАЙМ-НЕТ».

Завдання дослідження:

- описати порядок ведення на досліджуваному підприємстві витрат;
- дослідити економічну суть таких понять, як «витрати» для обґрунтування контексту їх вживання;
- дослідити організаційні та управлінські особливості досліджуваного підприємства, та їх прослідкувати вплив на побудову обліку витрат виробництва послуг;

- проаналізувати та дослідити витрати операційної діяльності підприємства;
- провести аналіз фінансового стану підприємства;
- перевірити порядок організації обліку, документальне оформлення витрат;
- відслідкувати динаміку витрат підприємства та провести аналіз їх окремих статей;
- провести факторний аналіз рівня витрат операційної діяльності;
- провести оцінку впливу витрат на беззбиткову діяльність досліджуваного підприємства;
- провести моделювання витрат операційної діяльності.

Об'єкт дослідження обліково-аналітичний процес формування витрат операційної діяльності на підприємствах, які є провайдерами (операторами) у сфері телекомунікацій.

Предмет дослідження формування управління витратами підприємства, що буде сприяти покращенню діяльності підприємства та визначення собівартості, яка являється основним ціноутворюючим фактором.

Методи дослідження Магістерська робота була проведена із застосуванням діалектичного підходу до вивчення сучасного стану обліку, а також аудиту операційних витрат. В межах цього методу було використано два базових методи - індукція та дедукція. Задля вирішення завдань визначених у магістерській роботі використовувались такі методи: при вивченні теорії і практики ведення обліку виробничих витрат - абстрактно-логічний; загальнонаукові методи аналізу та синтезу, групування, порівняння; для дослідження факторів впливу на витрати та оптимізації розміру витрат - аналіз і синтез, економіко-математичне моделювання; методи зведення і групування, вибірковий - для дослідження методики аудиту виробничих витрат.

Інформаційна база дослідження Фінансова звітність досліджуваного підприємства.

Структура та обсяг роботи. Кваліфікаційна робота магістра складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел (46 найменувань) та 21-го додатку. Загальний обсяг роботи становить 116 сторінок. Основний зміст викладено на 104 сторінках. Робота містить 25 таблиць, 6 рисунків.

Публікації. За результатами виконання кваліфікаційної роботи магістра подано до публікації 1 статтю: «Економіко-математичне моделювання процесів, що забезпечують поліпшення ефективності управління витратами операційної діяльності на ТОВ «ПРАЙМ-НЕТ» // м.Одеса, 2019 р..

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ РОБОТИ

У першому розділі розглянуто сутність, класифікація, визнання та види витрат та собівартості, опис первинної документації при здійсненні операцій з дебіторами, а також досліджено сучасну проблематику обліку витрат, що висвітлюється науковцями.

У другому розділі надано економічну характеристику досліджуваного підприємства, проаналізовано його фінансовий стан, розглянуто особливості обліку витрат операційної діяльності на підприємстві, що досліджується, вивчено

методичні основи внутрішнього контролю витрат, встановлено недоліки в обліку, а також сформовано рекомендації щодо вдосконалення діючої обліково та контрольної систем на ТОВ «ПРАЙМ-НЕТ».

У третьому розділі надано загальну оцінку динаміки витрат підприємства та здійснено аналіз їхніх окремих статей, аналітичну оцінку впливу витрат на безбиткову діяльність та сформульовано рекомендації щодо зменшення та оптимізації витрат на ТОВ «ПРАЙМ-НЕТ».

ВИСНОВКИ

Проведене дослідження дозволило зробити висновки, основні з яких такі:

Бухгалтерський облік підприємства ведеться з використанням сучасного програмного забезпечення, а саме програми 1С Підприємство 8.0 із застосуванням Інструкції з застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій. Наказ МФУ від 30.11.1999р. №291 [28], первинні документи ведуться згідно Положення про документальне забезпечення записів в бухгалтерському обліку, затвердженого Наказом Міністерства фінансів України від 24.05.95 р. № 88[27].

Аналітичний облік витрат ведеться за підрозділами - адміністрація та технічний відділ.

У основному виробництві використовується позамовний метод обліку витрат на виробництво. Позамовний метод обліку витрат застосовується у підприємствах, де матеріали на технологічні цілі, основну заробітну плату та загальновиробничі витрати легко пов'язати з конкретною продукцією (послугами) чи їх групою. В основному даний метод обліку витрат застосовують в одиничних та дрібносерійних виробництвах, таких як авіаційна промисловість, кораблебудування, будівництво, виробництво меблів, видавнича діяльність, науково-технічних послугах тощо. Тому ми би рекомендували застосовувати нормативний метод обліку витрат, так як на побудову телекомунікаційних мереж, а також на здійснення підключень абонентів існують нормативи, які чітко прописані у Наказі про облікову політику досліджуваного підприємства. На підприємстві використовується нормативний метод лише для калькуляції виробничої собівартості послуг по підключенню абонентів - юридичних осіб, який являється найбільш прогресивним, характеризується тим, що на підприємстві за кожним видом підключення саме юридичних осіб на основі чинних норм і кошторисів витрат матеріалів складають попередню калькуляцію нормативної собівартості підключення, тобто калькуляцію собівартості, обчисленої за нормами матеріальних і трудових витрат. На підключення абонентів - фізичних осіб не використовується такий метод обліку витрат.

На підприємстві не проводиться внутрішній контроль.

Провівши дослідження діючої системи обліку та внутрішнього контролю витрат, доходів та фінансових результатів діяльності ТОВ «ПРАЙМ-НЕТ», можна стверджувати, що в цілому на підприємстві облік ведеться згідно діючого законодавства. Однак ми виявили деякі недоліки та висловлюємо певні зауваження:

1. Відсутній спеціальний підрозділ чи особа, який(а) здійснює внутрішній контроль на підприємстві.

2. Не здійснюється підвищення кваліфікації працівників бухгалтерії ТОВ «ПРАЙМ-НЕТ».

3. Бухгалтерія підприємства не використовує для обліку отриманих від покупців авансів рахунок 681, а зараховує суму авансу на рахунок 361. Це методично невірно та суперечить діючому законодавству.

З метою виправлення зазначених недоліків ми рекомендуємо керівництву та бухгалтерії ТОВ «ПРАЙМ-НЕТ» прийняти до уваги такі рекомендації:

1. Переглянути Наказ про облікову політику у відповідності до Методичних рекомендацій щодо облікової політики підприємства № 635 від 27.06.2013 року [42].

2. Делегувати певній особі права та обов'язки із здійснення внутрішнього контролю на підприємстві. Це позитивно вплине на всю діяльність підприємства, зокрема забезпечить покращення облікової роботи, посилить контрольних функцій бухгалтерського обліку, а також сприятиме своєчасному створенню бухгалтерської, статистичної, податкової звітності.

3. Бухгалтерський облік в Україні перебуває у стані постійних змін, тому працівники бухгалтерії повинні проходити періодично (не рідше 1 раз у рік) підвищення кваліфікації: відвідування тренінгів, конференцій, форумів тощо.

4. Операції з отриманих авансів вести на рахунку 681 замість 361, що дозволить уникнути спотворення облікової інформації про дебіторську і кредиторську заборгованість і в поточному обліку, і у фінансовій звітності підприємства.

Важливими факторами управління витратами операторів телекомунікацій, що обумовлені специфікою послуг телекомунікацій, є потреба орієнтації на якість послуги через сприйняття споживачами споживчої вартості послуги саме через її якість (через властивість невідчутності послуги), готовність платити за послугу вищу ціну через якість, а отже це створює можливості для підвищення рентабельності діяльності оператора телекомунікацій. Коливання попиту на телекомунікаційні послуги та неможливість збереження послуг "на складі" вимагають врахування при створенні телекомунікаційних систем і мереж та тарифоутворенні компенсації витрат на обслуговування мереж, а отже аналізу витрат та швидкого завойовування ринку телекомунікаційних послуг. Формування ефективної системи управління є одним з ключових чинників успішності і стабільних позицій операторів телекомунікацій на телекомунікаційному ринку. Хоча існуючий ринок устаткування дозволяє телекомунікаційним підприємствам легко копіювати технічні процеси конкурентів, отримувати техніку, знаходити необхідний персонал, проте єдиною відчутною перевагою однієї компанії від іншої стають стратегія, бізнес-процеси і організаційна структура, за ефективність яких і «точиться» основна боротьба.

В процесі дослідження, провівши фінансовий аналіз витрат, ми спостерігали погіршення прибутковості основної операційної діяльності, яке відбулося внаслідок зростання, головним чином, собівартості реалізованих послуг з 675,6 тис.грн у 2017

році до 884,4 тис.грн у 2018 році, також рентабельність виробництва послуг за 2017 рік складала 83,58%, а у 2018 році 67,46%.

З метою підвищення ефективності функціонування та зменшення собівартості послуг досліджуваного підприємства оператора ТОВ «ПРАЙМ-НЕТ» рекомендовано:

- знайти постачальників матеріалів «з перших рук», а це значить купувати вироби у їх виробника;
- зменшити закупівлю таких видів запасів, які перебувають на складі довгі роки, а заощаджені кошти витратити на розвиток підприємства;
- додавати до основних послуг додаткові послуги, які будуть приносити підприємству додатковий прибуток;
- здавати в оренду свою телекомунікаційну мережу провайдерам, що вплине на зменшення витрат на утримання ліній електрозв'язку;
- для зменшення витрат на трафік встановити «кешуючі сервери», що на 30% зменшить обсяг трафіку;
- розділити закупівлю трафіку на закордонний та український сегменти, що на 20 % зменшить витрати на канали зв'язку, які в ТОВ «ПРАЙМ-НЕТ» у 2018 році складала 25,05 % питомої ваги операційних витрат підприємства;
- покращити систему моніторингу за залишками на складі та знайти ринки збуту, тобто підкорення нових територій для побудови власних мереж. Для цього необхідно ввести посаду менеджера із збуту або директору самому займатися збутом.

На нашу думку, середні та малі підприємства інтернет-провайдери, які застосовують стратегічне управління, можуть мати переваги перед великими телекомунікаційними підприємствами за рахунок гнучкості своєї діяльності, швидше реагуючи на потреби ринку.

Найбільш перспективним напрямом підвищення конкурентно-спроможності підприємств інтернет-провайдерів є формування конкурентних переваг високого порядку, таких як репутація підприємства і встановлення тісних зв'язків із споживачами, а також забезпечення їх додатковими сервісами або послугами, підвищити ефективність надання послуг на основі встановлення системи зворотного зв'язку, виконанні аналітичної функції і реалізації заходів щодо стимулювання реалізації даних послуг.

Впровадження запропонованих рекомендацій дозволить підвищити ефективність господарської діяльності ТОВ «ПРАЙМ-НЕТ».

АНОТАЦІЯ

Луб М.Л. «Облік і контроль витрат операційної діяльності та калькулювання собівартості послуг на прикладі ТОВ «ПРАЙМ-НЕТ»

Кваліфікаційна робота на здобуття освітнього ступеня магістра зі спеціальності 071 «Облік і оподаткування» за магістерською програмою професійного спрямування «Облік, аудит та оподаткування підприємницької діяльності»,

Одеський національний економічний університет

м. Одеса, 2019 рік

Кваліфікаційна робота магістра складається з трьох розділів. Об'єкт дослідження – процес формування собівартості послуг у оператора телекомунікацій.

У роботі розглядаються теоретичні аспекти обліку і контролю витрат операційної діяльності на прикладі ТОВ «ПРАЙМ-НЕТ». Охарактеризовані процеси формування собівартості, проведена загальна оцінка динаміки витрат підприємства та аналіз їхніх окремих статей.

Проаналізовано процес організації системи управлінського обліку на прикладі підприємства ТОВ «ПРАЙМ-НЕТ». Охарактеризовано сучасний стан ведення обліку витрат у сфері телекомунікацій. Охарактеризована діяльність ТОВ «ПРАЙМ-НЕТ». Виявлено недоліки в обліку, формуванні та веденні витрат ТОВ «ПРАЙМ-НЕТ».

Запропоновано основні напрямки вдосконалення системи обліку ТОВ «ПРАЙМ-НЕТ». Запропоновано створення нових підходів до обліку операційної діяльності ТОВ «ПРАЙМ-НЕТ».

Ключові слова: собівартість, послуги надання доступу до мережі Інтернет, операційні витрати.

ANNOTATION

Lub Maryna «Accounting, cost control of operating activity and services cost accounting, exemplified by LLC «PRIME-NET»

Qualification work for a master's degree in discipline 071 «Accounting and Taxation» under the master's program of professional direction «Accounting, Auditing and Taxation of Entrepreneurship»,

Odessa National Economic University

Odessa, 2019

The Master's qualification work consists of three sections. The object of study is the process of formation of the cost of production of services of a telecommunication service operator.

The paper deals with the theoretical aspects of accounting and control of operating expenses exemplified by LLC «PRIME-NET». The processes of formation of self-cost, the general estimation of dynamics of expenses of the enterprise and the analysis of their separate articles are characterized.

The process of organization of management accounting system exemplified by the enterprise of LLC «PRIME-NET» is analyzed. The current state of cost accounting of expenses in the field of telecommunications is characterized. The activity of LLC «PRIME-NET» is characterized. Deficiencies in accounting, formation and cost management of LLC «PRIME-NET» have been revealed.

The basic directions of improvement of the accounting system of «LLC PRIME-NET» are offered. It is proposed to create new approaches to accounting of the operating activities of LLC «PRIME-NET».

Key words: self cost, Internet access services, operating costs.